Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

27 octombrie 2016*

„Trimitere preliminară — Articolul 267 TFUE — Competența Curții — Noțiunea «dispoziție a dreptului Uniunii» — Directiva 89/106/CEE — Apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre referitoare la produsele pentru construcții — Standard aprobat de Comitetul European pentru Standardizare (CEN) în temeiul unui mandat acordat de Comisia Europeană — Publicare a standardului în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene — Standardul armonizat EN 13242:2002 — Standard național care transpune standardul armonizat EN 13242:2002 — Contencios contractual între particulari — Metodă de constatare a (ne)conformității unui produs cu un standard național care transpune un standard armonizat — Data constatării (ne)conformității unui produs cu standardul respectiv — Directiva 98/34/CE — Procedura de furnizare de informații în domeniul standardelor și al reglementărilor tehnice — Domeniu de aplicare”

În cauza C-613/14,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Supreme Court (Curtea Supremă, Irlanda), prin decizia din 19 decembrie 2014, primită de Curte la 30 decembrie 2014, în procedura

James Elliott Construction Limited

împotriva

Irish Asphalt Limited,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul L. Bay Larsen, președinte de cameră, și domnii M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan și D. Šváby (raportor), judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 19 noiembrie 2015,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru James Elliott Construction Limited, de E. Barrington, SC, de C. Donnelly, BL, și de B. Shipsey, SC, mandatați de D. O’Donovan, solicitor;

— pentru Irish Asphalt Limited, de T. Hogan, SC, de D. Conlan Smyth, barrister, de N. Buckley, BL, mandatați de N. Mulherin, solicitor;

* Limba de procedură: engleza.

— pentru Irlanda, de A. Joyce, de L. Williams și de J. Quaney, în calitate de agenți, asistați de B. Kennedy, SC, și de G. Gilmore, barrister;

— pentru Comisia Europeană, de A. C. Becker, de G. Braga da Cruz și de G. Zavvos, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 28 ianuarie 2016,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 267 TFUE, a articolului 4 din Directiva 89/106/CEE a Consiliului din 21 decembrie 1988 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre referitoare la materialele de construcții (JO 1989, L 40, p. 12, Ediție specială, 13/vol. 9, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Directiva 93/68/CEE a Consiliului din 22 iulie 1993 (JO 1993, L 220, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 13, p. 20) (denumită în continuare „Directiva 89/106”), a articolelor 1 și 8 din Directiva 98/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul standardelor, reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale (JO 1998, L 204, p. 37, Ediție specială, 13/vol. 23, p. 207), astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2006/96/CE a Consiliului din 20 noiembrie 2006 (JO 2006, L 363, p. 81, Ediție specială, 13/vol. 57, p. 176) (denumită în continuare „Directiva 98/34”), precum și a standardului armonizat EN 13242:2002, intitulat „Agregate din materiale nelegate sau legate hidraulic pentru utilizare în inginerie civilă și în construcții de drumuri” (denumit în continuare „standardul armonizat EN 13242:2002”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu privind furnizarea de agregate din piatră de către Irish Asphalt Limited către James Elliott Construction Limited.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 89/106

3 Primul, al patrulea, al șaselea, al șaptelea, al unsprezecelea și al doisprezecelea considerent ale Directivei 89/106 au următorul cuprins:

„întrucât statele membre trebuie să se asigure că, pe teritoriul lor, lucrările de construcții și lucrările publice sunt proiectate și realizate în așa fel încât să nu afecteze siguranța persoanelor, a animalelor și a bunurilor, respectând în același timp și alte cerințe esențiale în interesul bunăstării generale;

[…]

întrucât Cartea albă privind realizarea pieței interne, aprobată de Consiliul European din iunie 1985, prevede la punctul 71 că, în cadrul politicii generale, se va pune accentul pe anumite sectoare și mai ales pe sectorul construcțiilor; întrucât eliminarea barierelor tehnice în domeniul construcțiilor, în măsura în care acestea nu pot fi eliminate prin recunoașterea mutuală a echivalenței dintre toate statele membre, trebuie să urmeze noua abordare prevăzută în rezoluția Consiliului din 7 mai 1985 [JO 1985,

C 136, p. 1], care impune definirea unor cerințe esențiale privind siguranța și a altor aspecte care prezintă o importanță pentru binele general, fără a reduce nivelurile existente și justificate de protecție în statele membre;

[…]

întrucât, ca bază pentru standardele armonizate sau pentru alte specificații tehnice la un nivel european și pentru stabilirea și acordarea omologării tehnice europene, vor fi stabilite documente (documente interpretative) în vederea concretizării exigențelor esențiale la un nivel tehnic;

întrucât aceste cerințe esențiale constituie baza pentru stabilirea unor standarde armonizate la nivel european privind produsele pentru construcții; întrucât, pentru a avea o contribuție majoră la o piață internă unică, pentru a permite unui număr cât mai mare de fabricanți să aibă acces la această piață, pentru a-i asigura acesteia maximul de transparență și pentru a crea condițiile unui regim european general armonizat în domeniul construcțiilor, este necesar să fie instaurate, în măsura posibilului și cât mai repede, standarde armonizate; întrucât aceste standarde sunt stabilite de către organisme particulare și trebuie să se mențină în limitele unor texte care nu constrâng; întrucât, pentru aceasta, Comitetul European pentru Standardizare (CEN) și Comitetul European pentru Standardizare Electrotehnică (Cenelec) sunt recunoscute ca fiind organismele competente pentru a adopta standarde armonizate, în conformitate cu orientările generale privind cooperarea între Comisie și aceste două organisme, semnate la 13 noiembrie 1984; întrucât, în sensul prezentei directive, prin standard armonizat se înțelege o specificație tehnică (standard european sau document armonizat) adoptată de unul din aceste organisme sau de către amândouă, având mandatul Comisiei, în conformitate cu Directiva 83/189/CEE a Consiliului din 28 martie 1983, care prevede o procedură de informare în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice [JO 1983, L 109, p. 8];

[…]

întrucât se consideră că un produs îndeplinește condițiile de utilizare dacă este în conformitate cu un standard armonizat, cu o omologare tehnică europeană sau o specificație tehnică nearmonizată recunoscută la nivel comunitar; întrucât, în cazul în care produsele au puțină importanță din punctul de vedere al cerințelor esențiale și nu respectă specificațiile tehnice existente, îndeplinirea condițiilor de utilizare poate fi atestată de un organism desemnat;

întrucât produsele despre care se consideră astfel că îndeplinesc condițiile de utilizare pot fi ușor recunoscute prin marca CE; întrucât este necesar ca acestea să poată circula liber și să poată fi utilizate în conformitate cu destinația lor în toată Comunitatea”.

4 Articolul 2 alineatul (1) din această directivă prevede:

„Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a garanta că produsele prevăzute la articolul 1 și destinate utilizării în lucrări pot fi introduse pe piață numai dacă îndeplinesc condițiile de utilizare prevăzute, adică numai dacă au asemenea caracteristici, încât lucrările în care trebuie încorporate, asamblate, utilizate sau instalate vor putea, cu condiția să fi fost corect proiectate și construite, îndeplini cerințele esențiale prevăzute la articolul 3 în cazul în care aceste lucrări fac obiectul unei reglementări care să conțină astfel de cerințe.”

5 Articolul 3 alineatul (1) din directiva menționată are următorul cuprins:

„Cerințele esențiale care se aplică lucrărilor și care pot influența caracteristicile tehnice al unui produs sunt enunțate prin stabilirea unor obiective prevăzute la anexa 1. Una, mai multe sau toate aceste cerințe se pot aplica; ele trebuie respectate în timpul unei durate de viață rezonabile din punct de vedere economic.”

6 Articolul 4 alineatele (1) și (2) din aceeași directivă are următorul conținut:

„(1) În sensul prezentei directive, prin «specificații tehnice» se înțelege standardele și agrementele tehnice.

În sensul prezentei directive, prin «standarde armonizate» se înțelege specificațiile tehnice adoptate de către CEN sau Cenelec sau de către aceste două organisme, având mandatul Comisiei dat în conformitate cu [Directiva 83/189] pe baza unui aviz emis de către comitetul menționat la articolul 19 și în conformitate cu orientările generale privind cooperarea între Comisie și aceste două organisme, semnate la 13 noiembrie 1984.

(2) Statele membre presupun că produsele [pentru construcții] pot fi utilizate dacă permit executarea lucrărilor [de construcții] la care sunt folosite, cu condiția ca acestea din urmă să fie corect proiectate și realizate, să satisfacă cerințele esențiale prevăzute la articolul 3, atunci când aceste produse poartă marcajul CE, care indică faptul că ele satisfac toate dispozițiile prezentei directive, inclusiv procedurile de evaluare a conformității prevăzute la capitolul V și procedura prevăzută la capitolul III. Marcajul CE indică:

(a) că ele sunt conforme cu standardele naționale care transpun standardele armonizate și ale căror referințe au fost publicate în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*. Statele membre publică referințele acestor standarde naționale;

(b) că ele sunt conforme cu un agrement tehnic european eliberat în conformitate cu procedura descrisă în capitolul III;

(c) sau că ele sunt conforme cu specificațiile tehnice naționale prevăzute la alineatul (3), în măsura în care nu există specificații armonizate; se stabilește o listă a acestor specificații naționale în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 5 alineatul (2).”

7 Articolul 6 alineatul (1) din Directiva 89/106 dispune:

„Statele membre nu împiedică libera circulație, introducerea pe piață sau utilizarea pe teritoriul lor a produselor care respectă dispozițiile prezentei directive.

Statele membre veghează ca utilizarea unor astfel de produse, în conformitate cu destinația lor, să nu fie interzisă de reguli sau de condiții impuse de către organisme publice sau de organisme private care acționează în calitate de întreprinderi publice sau de organisme publice de pe o poziție de monopol.”

8 Articolul 7 din această directivă prevede:

„(1) Pentru a se asigura calitatea standardelor armonizate care se aplică produselor [pentru construcții], aceste standarde trebuie stabilite de către organismele europene de standardizare în conformitate cu mandatele pe care le primesc de la Comisie […]

(2) Este necesar ca standardele stabilite în acest fel, luând în considerare documentele interpretative, să fie exprimate, pe cât posibil, în termeni de performanță a produselor [pentru construcții].

(3) De îndată ce standardele au fost stabilite de către organismele europene de standardizare, Comisia publică referințele acestora în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*, seria C.”

9 În conformitate cu articolul 65 din Regulamentul (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții și de abrogare a Directivei 89/106 (JO 2011, L 88, p. 5), Directiva 89/106 a fost abrogată. Acest regulament nu este însă aplicabil *ratione temporis* litigiului principal.

Directiva 98/34

10 Articolul 1 punctele 3, 4 și 11 din Directiva 98/34, care a înlocuit Directiva 83/189, prevede:

„În sensul prezentei directive, termenii utilizați au următoarele înțelesuri:

[…]

3. «specificație tehnică», o specificație inclusă într-un document care stabilește caracteristicile unui produs, cum ar fi nivelele de calitate, performanță, securitate sau dimensiunile, inclusiv cerințele care se aplică produsului cu privire la numele sub care acesta este comercializat, terminologia, simbolurile, încercările și metodele de încercare, ambalarea, marcarea sau etichetarea și procedurile pentru evaluarea conformității.

[…]

4. «alte cerințe», o cerință alta decât specificațiile tehnice, impusă unui produs în scopul protejării, în special a consumatorilor sau a mediului, și care afectează ciclul de viață al produsului după punerea sa pe piață, cum ar fi condițiile de utilizare, reciclare, reutilizare sau de îndepărtare a acestuia, atunci când aceste condiții pot influența semnificativ compoziția sau natura produsului ori comercializarea acestuia;

[…]

11. «reglementare tehnică», specificațiile tehnice sau alte cerințe sau norme cu privire la servicii, inclusiv dispozițiile administrative relevante, a căror respectare este obligatorie, *de iure* sau *de facto*, în cazul comercializării, prestării unui serviciu, stabilirii unui prestator de servicii sau utilizării într-un stat membru sau într-o parte semnificativă a acestuia, precum și actele cu putere de lege sau actele administrative ale statelor membre, cu excepția celor menționate la articolul 10, care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs sau care interzic prestarea sau utilizarea unui serviciu sau stabilirea în calitate de prestator de servicii.

De facto, reglementările tehnice includ:

— actele cu putere de lege sau actele administrative ale unui stat membru care fac referire fie la specificații tehnice sau alte cerințe sau norme referitoare la servicii, fie la coduri profesionale sau coduri de practică, care la rândul lor fac referire la specificații tehnice sau la alte cerințe sau norme privind serviciile a căror respectare conferă prezumția de conformitate cu obligațiile impuse de actele cu putere de lege sau actele administrative menționate anterior;

— acordurile voluntare în care o autoritate publică este parte contractantă și care prevăd, în interesul general, respectarea specificațiilor tehnice sau a altor cerințe sau norme cu privire la servicii, cu excepția specificațiilor pentru licitații în cazul achizițiilor publice;

— specificațiile tehnice sau alte cerințe sau norme referitoare la servicii în legătură cu măsuri fiscale sau financiare care afectează consumul de produse sau servicii prin încurajarea respectării acestor specificații tehnice sau a altor cerințe sau norme cu privire la servicii; specificațiile tehnice sau alte cerințe sau norme cu privire la serviciile în legătură cu sistemele de asigurări sociale la nivel național nu sunt incluse.”

11 Articolul 8 alineatele (1) și (3) din această directivă prevede:

„(1) În conformitate cu articolul 10 [a se citi «Sub rezerva dispozițiilor articolului 10»], Comisiei îi este comunicat, de îndată, de către statele membre, orice proiect de reglementare tehnică, cu excepția situației în care acesta transpune integral textul unui standard internațional sau european, caz în care este suficientă informația referitoare la standardul în cauză; de asemenea, acestea înaintează Comisiei o expunere a motivelor care fac necesară elaborarea unei astfel de reglementări, în cazul în care acest lucru nu a fost clarificat suficient în proiectul de reglementare tehnică.

[…]

Statele membre comunică proiectul de reglementare tehnică din nou, în aceleași condiții, în cazul în care îi aduc modificări care au ca efect schimbarea semnificativă a obiectului, scurtarea programului de punere în aplicare avut în vedere anterior, adăugarea de specificații sau cerințe ori transformarea acestora în unele mai restrictive.

[…]

(3) Comisiei îi este comunicat, de îndată, de către statele membre textul definitiv al reglementării tehnice.”

Standardul EN 13242:2002

12 Standardul EN 13242:2002 a fost elaborat de Comitetul tehnic CEN/TC 154 „Aggregates” și aprobat de CEN la 23 septembrie 2002, în conformitate cu un mandat din 6 iulie 1998 acordat de Comisie (M 125 – Mandat acordat CEN/Cenelec pentru realizarea unor lucrări de standardizare având ca scop stabilirea unor standarde armonizate pentru agregate în vederea unor utilizări specificate, denumit în continuare „mandatul M 125”), adoptat în temeiul Directivei 89/106.

– Mandatul M 125

13 Preambulul mandatului M 125 are următorul cuprins:

„[…] Unul dintre scopurile directivei este de a elimina barierele tehnice din calea schimburilor comerciale în domeniul construcțiilor, în măsura în care acestea nu pot fi eliminate prin recunoașterea reciprocă a echivalenței dintre toate statele membre. Astfel, într-o primă etapă, mandatele de standardizare se vor raporta la produsele pentru construcții care pot face obiectul unor obstacole tehnice în calea schimburilor comerciale.

Prezentul mandat are ca scop stabilirea unor dispoziții privind elaborarea unor standarde europene armonizate de calitate, pe de o parte, pentru a face posibilă «apropierea» actelor cu putere de lege și a actelor administrative naționale (denumite în continuare «reglementări») și, pe de altă parte, pentru a permite ca produsele care sunt conforme acestor standarde să fie considerate apte pentru utilizarea pentru care sunt destinate, astfel cum prevede directiva.”

14 Capitolul II din acest text, intitulat „Executarea mandatului”, prevede:

„1. CEN/Cenelec va prezenta Comisiei un program de lucru detaliat în termen de cel mult trei luni de la aprobarea de către comitetului instituit prin Directiva 83/189.

[…]

5. Orice propunere de adăugare a unor produse, utilizări și materiale sau forme care nu au fost prevăzute în mandat, dar care sunt considerate necesare de comitetul tehnic, trebuie să fie supusă spre examinare serviciilor Comisiei, separat față de programul de lucru. Standardele pregătite pentru produsele care nu sunt acoperite de acest mandat nu vor avea statutul de standarde armonizate. Pe lângă dispozițiile articolului 4 alineatul (1) din Directiva [98/34], trebuie să se țină seama de faptul că toate produsele acoperite de mandat intră sub incidența unui sistem de atestare a conformității în concordanță cu decizia relevantă a Comisiei, situația fiind diferită în cazul produselor care nu sunt acoperite.

6. Orice propunere referitoare la adăugarea unor caracteristici și aspecte privind durabilitatea care nu au fost prevăzute în mandat, dar care sunt considerate necesare de comitetul tehnic, trebuie să fie prezentată într-un capitol distinct din programul de lucru și va fi analizată de serviciile Comisiei.

[…]

8. Comitetele tehnice ale CEN trebuie să prezinte o soluție tehnică pentru determinarea caracteristicilor mandatului, ținând seama de condițiile enunțate mai sus. Metodele de încercare propuse trebuie să fie legate în mod direct de caracteristicile relevante necesare și nu trebuie să facă trimitere la metode de stabilire a caracteristicilor care nu sunt prevăzute în mandat. Cerințele de durabilitate ar trebui să fie abordate în cadrul oferit de stadiul actual al tehnicii.

9. Trimiterea la metodele de încercare și de calcul trebuie să fie efectuată în conformitate cu armonizarea urmărită. În general, trebuie menționată o singură metodă pentru determinarea fiecărei caracteristici, pentru un anumit produs sau pentru o anumită familie de produse.

În cazul în care totuși, pentru un produs sau pentru o familie de produse, din motive justificate, se menționează mai multe metode pentru determinarea aceleiași caracteristici, situația trebuie să impună acest fapt. În acest caz, toate metodele menționate ar trebui să fie legate prin conjuncția „sau” și ar trebui să se specifice o indicație de aplicare.

În orice alt caz, pot fi acceptate două sau mai multe metode de încercare sau de calcul pentru determinarea unei caracteristici dacă și numai dacă între acestea există sau poate fi stabilită o corelație. Standardul armonizat relevant trebuie să selecteze apoi una dintre acestea ca metodă de referință.

Metodele de încercare și/sau calcul trebuie să aibă, ori de câte ori este posibil, un caracter orizontal și să acopere cea mai largă gamă posibilă de produse.

[…]

12. Conținutul prezentului mandat poate face obiectul modificării sau completării, după caz. Acceptarea programului de lucru de către Comisie nu presupune acceptarea tuturor elementelor menționate ca standarde de referință. Comitetele tehnice vor trebui să demonstreze legătura directă dintre aceste elemente și necesitatea armonizării produselor, a utilizărilor prevăzute și a caracteristicilor preluate în mandat. Pe de altă parte, acceptarea acestui program nu exclude posibilitatea ca CEN să adauge noi elemente în vederea respectării depline a termenilor mandatului.

[…]

15. CEN/Cenelec va informa de îndată Comisia cu privire la orice problemă legată de executarea mandatului și va prezenta un raport anual privind stadiul de avansare a lucrărilor realizate în cadrul mandatului.

16. Raportul privind stadiul de avansare va cuprinde o descriere a lucrărilor efectuate și va indica dificultățile de ordin politic sau tehnic întâlnite, în special cele care pot determina autoritățile unui stat membru să formuleze obiecții sau să recurgă la articolul 5 alineatul (1) din Directiva [98/34].

17. Raportul privind stadiul de avansare va fi însoțit de ultimele proiecte ale fiecărui standard prevăzut de mandat și de ultimele rapoarte privind lucrările atribuite unui subcontractant.

[…]

19. Acceptarea acestui mandat de către CEN/Cenelec nu poate avea loc decât după acceptarea programului de lucru de către serviciile Comisiei.

[…]

21. CEN/Cenelec va prezenta serviciilor Comisiei proiectele finale ale standardelor europene armonizate și ale standardelor accesorii relevante, în vederea confirmării conformității lor cu prezentul mandat, potrivit calendarului menționat la punctul II.2.d), convenit între CEN/Cenelec și Comisie.”

15 Capitolul III din textul menționat, intitulat „Standarde armonizate”, are următorul cuprins:

„1. Este necesară elaborarea unor standarde armonizate pentru a permite produselor enumerate în anexele 1 și 2 să își demonstreze abilitatea de a îndeplini cerințele esențiale. Întrucât unul dintre scopurile directivei este de a elimina barierele din calea schimburilor comerciale, standardele care derivă din aceasta vor fi exprimate, pe cât posibil, în termeni de performanță a produselor [articolul 7 alineatul (2) din directivă], ținând seama de documentele interpretative.

2. Standardul armonizat va conține:

[…]

— metodele (de calcul, de încercare sau altele) sau trimiterea la un standard care conține metodele de stabilire a acestor caracteristici;

[…]”

16 Anexele 1-3 la mandatul M 125 precizează domeniul de aplicare al mandatului, cadrul tehnic de referință al acestuia, precum și cerințele în materie de atestare a conformității.

– Standardul armonizat EN 13242:2002

17 Standardul armonizat EN 13242:2002 prevede, la punctul 1 al doilea paragraf, că acesta „servește la evaluarea conformității produselor cu prezentul [standard armonizat]”.

18 Punctul 6 din acest standard armonizat, intitulat „Caracteristici chimice”, are următorul cuprins:

„6.1 Generalități

Necesitatea realizării încercărilor pentru determinarea și declararea tuturor caracteristicilor stabilite în prezentul articol variază în funcție de utilizare sau de originea agregatului. Dacă este cazul, încercările stabilite în articolul 6 trebuie realizate pentru determinarea caracteristicilor chimice corespunzătoare.

[…]

6.3 Sulf total

Când se solicită, conținutul de sulf total al agregatului, determinat conform [articolului 11] din [standardul] EN 1744-1:1998, [adoptat de CEN fără a avea vreun mandat din partea Comisiei și în afara procedurii prevăzute la articolul 7 din directivă], trebuie să fie exprimat prin categoria corespunzătoare specificată în Tabelul 13[, intitulat «Categorii pentru valorile maxime ale conținutului de sulf total»:]

Agregat	Conținutul de sulf total %	Categoria S
Agregate, altele decât zgura de furnal răcită în aer	≤ 1	S_1
	> 1	$S_{Declarat}$
	Nu se solicită	S_{NR}
Zgura de furnal răcită în aer	≤ 2	S_2
	> 2	$S_{Declarat}$
	Nu se solicită	S_{NR}

[…]”

19 „Anexa ZA (informativă) – Articole din prezentul standard european referitoare la cerințele esențiale sau alte prevederi ale Directivelor UE” din standardul armonizat menționat prevede printre altele că „[a]rticolele din standard[ul] european EN 13242:2002 indicate în această anexă îndeplinesc cerințele mandatului dat în cadrul [Directivei 89/106]” și că „conformitatea cu aceste articole conferă agregatelor care intră sub incidența prezentului standard european o prezumție de aptitudine pentru utilizările planificate indicate în prezentul document”.

20 Referințele din cuprinsul standardului armonizat EN 13242:2002 au fost publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* din 27 martie 2003 (JO 2003, C 75, p. 8).

Dreptul irlandez

Legea privind vânzarea de bunuri și furnizarea de servicii

21 Articolul 10 din Sale of Goods and Supply of Services Act 1980 (Legea din 1980 privind vânzarea de bunuri și furnizarea de servicii) introduce un nou articol 14 în Sale of Goods Act 1893 (Legea din 1893 privind vânzarea de bunuri), potrivit căruia:

„(1) Sub rezerva dispozițiilor prezentei legi și a oricărei alte legi pertinente, nu există nicio condiție implicită sau garanție în ceea ce privește calitatea sau adecvarea pentru o anumită utilizare a bunurilor furnizate în temeiul unui contract de vânzare.

(2) În cazul în care vânzătorul vinde bunuri în cadrul unei întreprinderi, există o condiție implicită ca mărfurile furnizate în temeiul contractului să aibă caracter vandabil; prin excepție, o astfel de condiție nu există:

(a) în ceea ce privește defectele aduse în mod special în atenția cumpărătorului înainte de încheierea contractului sau

(b) dacă cumpărătorul examinează bunurile înainte de încheierea contractului, în ceea ce privește defectele care ar fi trebuit să fie identificate în cursul examinării respective.

(3) Bunurile au caracter vandabil dacă sunt adecvate scopului sau scopurilor pentru care bunuri de acest gen sunt cumpărate în mod obișnuit și dacă au o durabilitate rezonabilă având în vedere orice descriere a acestora, prețul (dacă este cazul) și orice alte împrejurări relevante, iar orice trimitere în prezenta lege la bunuri de calitate nevandabilă se interpretează în consecință.

(4) În cazul în care vânzătorul vinde bunuri în cadrul unei întreprinderi, iar cumpărătorul îi comunică în mod expres sau în mod implicit un anumit scop pentru care cumpără bunurile, există o condiție implicită ca bunurile furnizate în temeiul contractului să fie în mod rezonabil adecvate utilizării respective, indiferent dacă acesta este sau nu este scopul pentru care aceste bunuri sunt cumpărate în mod obișnuit, cu excepția cazului în care împrejurările indică faptul că cumpărătorul nu se bazează sau că nu este rezonabil ca acesta să se bazeze pe competența sau pe aprecierea vânzătorului.

[…]”

Standardul I. S. EN 13242:2002

22 Standardul EN 13242:2002 a fost transpus în Irlanda de National Standard Authority of Ireland (autoritatea irlandeză de standardizare) prin standardul I. S. EN 13242:2002.

Situația de fapt din litigiul principal și întrebările preliminare

23 În cadrul construirii Centrului pentru Tineret din Ballymun în Dublin (Irlanda) de către James Eliott Construction, specificațiile date impuneau printre altele ca podelele interioare ale clădirii să fie construite pe 225 de milimetri de „rocă concasată de tip Clause 804 brută, conformă specificațiilor date de Department of Enterprise”. În acest scop, Irish Asphalt a furnizat Eliott Construction un produs identificat sub numele „Clause 804 brută”.

24 După finalizarea lucrărilor, au apărut fisuri în podele și în plafoane, făcând ca clădirea să devină neutilizabilă. James Elliott Construction și-a asumat răspunderea și a efectuat lucrări de reparație în valoare de 1,5 milioane de euro.

25 La 13 iunie 2008, James Elliott Construction a introdus o acțiune în reparație împotriva Irish Asphalt pentru motivul că defectele în discuție erau cauzate de prezența piritei în agregatele de tip Clause 804 furnizate de aceasta.

26 Prin hotărârea din 25 mai 2011, High Court (Înalta Curte, Irlanda) a apreciat că defectele betonului erau cauzate de prezența piritei în agregatele furnizate societății James Elliott Construction de Irish Asphalt. În această privință, ea a constatat că analizele agregatelor extrase din clădire evidențiau faptul că acestea nu respectau standardul irlandez I. S. EN 13242:2002, care transpunea standardul european EN 13242:2002, în special în ceea ce privește conținutul lor de sulf.

27 În consecință, ea a considerat că Irish Asphalt își încălcase obligațiile contractuale care îi impuneau, în conformitate cu articolul 14 alineatul (2) din Legea privind vânzarea de bunuri, să furnizeze un agregat care are un „caracter vandabil” și este „adecvat scopului”.

28 Irish Asphalt a formulat apel împotriva acestei hotărâri la Supreme Court (Curtea Supremă, Irlanda).

29 La 2 decembrie 2014, Supreme Court (Curtea Supremă) a pronunțat o hotărâre prin care a soluționat numai aspectele care țin de dreptul național și a respins apelul formulat, sub rezerva oricărui aspect care ține de dreptul Uniunii.

30 În acest sens, această instanță reflectează, în primul rând, asupra statutului juridic al standardelor europene armonizate privind produsele pentru construcții, precum și a pertinenței lor în relațiile contractuale dintre două părți private atunci când se face trimitere la un standard național adoptat în implementarea unui standard armonizat într-un contract de furnizare de bunuri, în al doilea rând, asupra interpretării standardului european EN 13242:2002 sub aspectul domeniului de aplicare și al conținutului său, în special în ceea ce privește prezumțiile create prin respectarea acestui standard și mijloacele de răsturnare a acestora, și, în al treilea rând, asupra relației dintre dispozițiile dreptului național care presupun existența anumitor clauze contractuale implicite și obligația de notificare impusă statelor membre în temeiul Directivei 98/34.

31 În aceste condiții, Supreme Court (Curtea Supremă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) a) În cazul în care clauzele unui contract de drept privat obligă o parte să furnizeze un produs fabricat conform unui standard național, adoptat în implementarea unui standard european elaborat în temeiul unui mandat acordat de Comisie în conformitate cu dispozițiile Directivei 89/106, interpretarea standardului menționat este o problemă în privința căreia se poate solicita Curții să se pronunțe cu titlu preliminar în temeiul articolului 267 TFUE?

b) În cazul în care răspunsul la prima întrebare litera a) este afirmativ, standardul EN 13242:2002 impune ca respectarea sau încălcarea lui să fie dovedită numai prin încercări efectuate în conformitate cu standardele (care nu au fost elaborate în temeiul unui mandat) adoptate de CEN și menționate în standardul EN 13242:2002, realizate la data fabricării și/sau a furnizării, sau încălcarea standardului (și, în consecință, încălcarea contractului) poate fi dovedită prin încercări efectuate ulterior, dacă rezultatele acestor încercări probează în mod logic încălcarea standardului menționat?

2) Atunci când este sesizată cu o acțiune privind încălcarea unui contract de drept privat în ceea ce privește un produs fabricat conform unui standard european elaborat în temeiul unui mandat acordat de Comisie în conformitate cu Directiva [89/106], o instanță națională are obligația de a nu aplica dispozițiile dreptului național care implică [existența unor] clauze [contractuale implicite] în ceea ce privește caracterul vandabil, caracterul adecvat scopului sau calitatea, pentru motivul că dispozițiile legale [respective] sau aplicarea lor creează standarde sau impun specificații sau cerințe tehnice care nu au fost notificate în conformitate cu dispozițiile Directivei 98/34?

3) O instanță națională sesizată cu o acțiune privind [neexecutarea] unui contract de drept privat, pretins rezultată din încălcarea unei clauze privind caracterul vandabil sau caracterul adecvat scopului (a cărui existență implicită este prevăzută de legislația națională, într-un contract dintre părți, și nu este modificat sau înlăturat de acestea), referitoare la un produs fabricat în conformitate cu standardul EN 13242:2002, are obligația de a prezuma că produsul este de calitate vandabilă și adecvat scopului său și, dacă răspunsul este afirmativ, o astfel de prezumție poate să fie răsturnată numai dacă se face dovada nerespectării standardului EN 13242:2002 prin încercări efectuate în conformitate cu încercările și protocoalele menționate în standardul EN 13242:2002, realizate la data furnizării produsului?

4) În cazul în care răspunsurile la prima întrebare litera a) și la a treia întrebare sunt afirmative, se prevede prin standardul EN 13242:2002 sau în temeiul acestuia o limită pentru conținutul total de sulf din agregate, astfel încât respectarea acestei limite să fie obligatorie, printre altele, pentru a se prezuma existența caracterului vandabil sau îndeplinirea condițiilor de utilizare?

5) În cazul în care răspunsurile la prima întrebare litera a) și la a treia întrebare sunt afirmative, este necesară dovada că produsul purta marcajul «CE» pentru a se putea invoca prezumția instituită în anexa ZA la standardul EN 13242:2002 și/sau la articolul 4 din Directiva 89/106?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare litera a), referitoare la competența Curții

32 Prin intermediul primei întrebări litera a), instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 267 TFUE trebuie să fie interpretat în sensul că, atunci când o instanță națională este sesizată cu un litigiu privind un contract de drept privat prin care o parte este obligată să furnizeze un produs conform unui standard național care transpune un standard armonizat în sensul articolului 4 alineatul (1) din Directiva 89/106 și ale cărui referințe au fost publicate de Comisie în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, seria C, Curtea are competența de a interpreta acest standard cu titlu preliminar.

33 Cu titlu introductiv, trebuie arătat, pe de o parte, că, potrivit deciziei de trimitere, standardul tehnic I. S. EN 13242:2002 în discuție în litigiul principal constituie transpunerea în dreptul irlandez de către autoritatea irlandeză de standardizare a standardului armonizat EN 13242:2002. Prin urmare, sensul care va fi atribuit primului standard depinde în mod direct de interpretarea dată celui de al doilea.

34 Pe de altă parte, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței, Curtea are competența de a interpreta acte care, deși este adevărat că au fost adoptate de organe care nu pot fi calificate drept „instituții, organe, oficii sau agenții [ale] Uniunii”, au totuși natura unor măsuri de punere în aplicare sau de aplicare a unui act de drept al Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 septembrie 1990, Sevince, C-192/89, EU:C:1990:322, punctul 10, și Hotărârea din 21 ianuarie 1993, Deutsche Shell, C-188/91, EU:C:1993:24, punctul 17), o asemenea soluție fiind justificată de însuși obiectul articolului 267 TFUE, care are rolul de a asigura aplicarea uniformă în Uniune a tuturor dispozițiilor care fac parte din ordinea juridică a Uniunii, pentru a se evita ca efectele lor să varieze în funcție de interpretarea care le este dată în diferite state membre (Hotărârea din 20 septembrie 1990, Sevince, C-192/89, EU:C:1990:322, punctul 11).

35 Pe de altă parte, Curtea a precizat de asemenea că faptul că un act de drept al Uniunii nu are efect obligatoriu nu împiedică Curtea să statueze cu privire la interpretarea acelui act, în cadrul unei proceduri preliminare, în temeiul articolului 267 TFUE (Hotărârea din 21 ianuarie 1993, Deutsche Shell, C-188/91, EU:C:1993:24, punctul 18).

36 În ceea ce privește, mai precis, un standard armonizat precum cel în discuție în litigiul principal, este necesar să se arate că articolul 4 alineatul (1) din Directiva 89/106 definește standardele armonizate ca fiind specificațiile tehnice adoptate de către CEN sau Cenelec sau de către aceste două organisme, având mandatul Comisiei dat în conformitate cu Directiva 83/189, care constituie, după cum reiese din al șaselea și din al șaptelea considerent ale acestei din urmă directive, concretizarea la nivel tehnic a cerințelor esențiale definite în anexa 1 la aceasta.

37 Conform articolului 7 alineatul (3) din Directiva 89/106, referințele standardelor armonizate stabilite de către organismele europene de standardizare sunt ulterior publicate de Comisie în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*, seria C.

38 În aplicarea articolului 4 alineatul (2) din Directiva 89/106 coroborat cu al unsprezecelea considerent al său, această publicare are ca efect să confere produselor la care se referă directiva amintită și care respectă specificațiile tehnice definite în standardele armonizate privind aceste produse beneficiul unei prezumții de conformitate cu cerințele esențiale ale directivei menționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 octombrie 2010, Latchways și Eurosafe Solutions, C-185/08, EU:C:2010:619, punctul 31), care să permită aplicarea pe acestea a marcajului „CE”.

39 Această prezumție de conformitate cu cerințele esențiale ale Directivei 89/106, precum și marcajul „CE” conferă produsului în cauză, conform articolului 6 alineatul (1) din directiva amintită, interpretat în lumina celui de al doisprezecelea considerent al acesteia, posibilitatea de circula, de a fi introdus pe piață și de a fi utilizat în mod liber pe teritoriul tuturor statelor membre ale Uniunii.

40 Din cele care precedă rezultă că un standard armonizat precum cel în discuție în litigiul principal, adoptat în temeiul Directivei 89/106 și ale cărui referințe au fost publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, face parte din dreptul Uniunii, întrucât prin trimitere la dispozițiile unui astfel de standard se stabilește dacă prezumția instituită la articolul 4 alineatul (2) din Directiva 89/106 se aplică sau nu se aplică în cazul unui anumit produs.

41 Astfel, respectarea de către un produs a cerințelor tehnice definite printr-un asemenea standard permite să se prezume că acest produs îndeplinește cerințele esențiale cuprinse în Directiva 89/106. Prin urmare, produsul menționat este autorizat să circule, să fie introdus pe piață, precum și să fie utilizat în mod liber pe teritoriul tuturor statelor membre ale Uniunii, astfel încât, în aplicarea articolului 6 alineatul (1) din această directivă, statele membre nu pot printre altele să impună acestor produse cerințe suplimentare privind accesul lor efectiv pe piață și utilizarea lor pe propriul teritoriu (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 octombrie 2014, Comisia/Germania, C-100/13, EU:C:2014:2293, punctele 55, 56 și 63).

42 Deși este adevărat că conformitatea unui produs pentru construcții cu cerințele esențiale cuprinse în Directiva 89/106 poate fi atestată, dacă este cazul, prin alte mijloace decât dovada conformității cu standardele armonizate, acest fapt nu poate repune în discuție existența efectelor juridice aferente unui standard armonizat.

43 De altfel, trebuie arătat că, deși elaborarea unui astfel de standard armonizat este, desigur, încredințată unui organism de drept privat, ea constituie totuși o măsură de punere în aplicare necesară și strict delimitată prin cerințele esențiale definite de această directivă, realizată la inițiativa și sub îndrumarea, precum și sub controlul Comisiei, iar efectele sale juridice sunt supuse publicării prealabile a referințelor sale de către aceasta din urmă în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, seria C.

44 În speță, standardul EN 13242:2002 a fost elaborat în cadrul mandatului M 125, dat de Comisie în temeiul articolului 7 din Directiva 89/106 și al cărui punct 8 din capitolul II prevede că comitetele europene pentru standardizare trebuie să prezinte o soluție tehnică pentru determinarea caracteristicilor mandatului respectiv, ținând seama de condițiile enunțate în acesta. În acest scop, Comisia a stabilit cu precizie, în anexele 1 și 2 la mandatul menționat, domeniul de aplicare al acestuia, precum și un cadru tehnic de referință pe familii și subfamilii de produse pentru care a impus determinarea caracteristicilor de performanță și de durabilitate. În aplicarea anexei 3 la același mandat, Comisia a impus de asemenea ca CEN să specifice, în standardul armonizat pe care îl va elabora, un anumit număr de sisteme de atestare a conformității.

45 De la punctele 1 și 19 din capitolul II din mandatul M 125 rezultă de asemenea că, în primul rând, acceptarea de către organismul de standardizare a acestui mandat trebuia să fie precedată de elaborarea de către acest organism, într-un termen stabilit de Comisie, a unui program de lucru care trebuia să fie acceptat de aceasta. În al doilea rând, potrivit punctelor 5 și 6 din acest capitol, orice propunere de adăugare a unor elemente necuprinse în acest mandat trebuia să fie supusă Comisiei spre examinare. În al treilea rând, în temeiul punctelor 15-17 și 21 din capitolul menționat, lucrările organismelor de standardizare trebuiau să facă obiectul unei monitorizări detaliate de către Comisie, însoțită de o obligație periodică de raportare către aceasta, precum și de controlul de conformitate efectuat de instituția amintită cu privire la proiectele finale de standarde armonizate, anterior publicării referințelor lor în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, seria C.

46 Pe de altă parte și după cum ilustrează Hotărârea din 16 octombrie 2014, Comisia/Germania (C-100/13, EU:C:2014:2293), Comisia urmărește, prin intermediul acțiunii în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, prevăzută la articolul 258 TFUE, atingerea efectului deplin al standardelor armonizate. Astfel, în acea hotărâre, Curtea a considerat că, impunând produselor pentru construcții care fac obiectul mai multor standarde armonizate cerințe suplimentare pentru accesul efectiv al acestor produse pe piață și pentru utilizarea lor pe teritoriul german, statul membru în cauză își încălcase obligațiile care îi reveneau în temeiul articolului 4 alineatul (2) și al articolului 6 alineatul (1) din Directiva 89/106.

47 Prin urmare, este necesar să se răspundă la prima întrebare litera a) că articolul 267 primul paragraf TFUE trebuie să fie interpretat în sensul că Curtea este competentă să interpreteze cu titlu preliminar un standard armonizat în sensul articolului 4 alineatul (1) din Directiva 89/106 și ale cărui referințe au fost publicate de Comisie în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, seria C.

Cu privire la prima întrebare litera b)

48 Ținând seama de răspunsul dat la prima întrebare litera a), este necesar să se răspundă la prima întrebare litera b), prin care instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă standardul armonizat EN 13242:2002 trebuie să fie interpretat în sensul că permite, în cadrul unui litigiu privind un contract de drept privat prin care o parte este obligată să furnizeze un produs conform unui standard național care transpune un standard armonizat în sensul articolului 4 alineatul (1) din Directiva 89/106 și ale cărui referințe au fost publicate de Comisie în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, seria C, să se demonstreze nerespectarea specificațiilor tehnice ale acestui standard armonizat prin intermediul altor metode de încercare pe care acesta le prevede expres și dacă aceste metode pot fi utilizate în orice moment pe perioada de viabilitate economică a produsului.

49 Cu titlu introductiv, este necesar să se constate că, în conformitate cu secțiunea 1 al doilea paragraf din standardul armonizat EN 13242:2002, potrivit căreia acesta „servește la evaluarea conformității produselor cu standardul european [menționat]”, punctul 6 din acest standard armonizat, intitulat „Caracteristici chimice”, prevede la punctul 6.3 că conținutul de sulf total al agregatului, care trebuie să fie exprimat prin categoria corespunzătoare specificată în Tabelul 13 din standardul armonizat menționat, intitulat „Categorii pentru valorile maxime ale conținutului de sulf total”, este determinat conform standardului european EN 1744-1:1998.

50 Cu toate acestea, trebuie amintit, după cum atestă al patrulea considerent al Directivei 89/106, că aceasta urmărește eliminarea obstacolelor în calea schimburilor comerciale, prin crearea condițiilor care să permită comercializarea în mod liber a produselor pentru construcții în interiorul Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 octombrie 2012, Elenca, C-385/10, EU:C:2012:634, punctul 15).

51 Rezultă de aici că Directiva 89/106, care are un obiect circumscris înlăturării obstacolelor din calea schimburilor comerciale, nu tinde să armonizeze condițiile și modalitățile de utilizare concretă a produselor pentru construcții cu ocazia încorporării lor în lucrările de construcții și în lucrările publice, ci modalitățile de acces pe piață al acestor produse.

52 Astfel, nici Directiva 89/106, nici standardul armonizat EN 13242:2002 și în special punctul 6.3 din acesta, care stabilește modalitățile de determinare a conținutului de sulf al agregatelor avute în vedere prin acesta, nu armonizează reglementările naționale aplicabile probei în cadrul unui contencios contractual precum cel din litigiul principal, indiferent dacă este vorba despre modul de stabilire a conformității cu specificațiile contractuale ale unui produs pentru construcții sau despre momentul în care conformitatea unui asemenea produs pentru construcții trebuie să fie stabilită.

53 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la prima întrebare litera b) că standardul armonizat EN 13242:2002 trebuie să fie interpretat în sensul că nu creează obligații pentru instanța națională sesizată cu soluționarea unui litigiu având ca obiect executarea unui contract de drept privat prin care o parte este obligată să furnizeze un produs pentru construcții conform unui standard național care transpune acest standard armonizat, indiferent dacă este vorba despre modul de stabilire a conformității cu specificațiile contractuale ale unui asemenea produs pentru construcții sau despre momentul în care conformitatea acestuia trebuie să fie stabilită.

Cu privire la a treia întrebare

54 Prin intermediul celei de a treia întrebări, care trebuie analizată în continuare, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 4 alineatul (2) din Directiva 89/106, citit în lumina celui de al doisprezecelea considerent al acesteia, trebuie să fie interpretat în sensul că prezumția de îndeplinire a condițiilor de utilizare de un produs pentru construcții fabricat conform unui standard armonizat se impune instanței naționale în vederea stabilirii caracterului vandabil sau a caracterului adecvat scopului unui asemenea produs, în cazul în care o reglementare națională cu caracter general care reglementează vânzarea de bunuri, precum cea în discuție în litigiul principal, impune ca un produs pentru construcții să prezinte astfel de caracteristici. În cazul unui răspuns afirmativ, instanța de trimitere solicită Curții să se pronunțe cu privire la modalitățile de răsturnare a acestei prezumții.

55 După cum reiese de la articolul 2 alineatul (1) din Directiva 89/106, aceasta are ca obiect să garanteze că produsele pentru construcții destinate utilizării în lucrări de construcții pot fi introduse pe piață numai dacă îndeplinesc condițiile de utilizare prevăzute, adică numai dacă prezintă caracteristici de o asemenea natură încât lucrările în care trebuie încorporate, asamblate, utilizate sau instalate vor putea, cu condiția să fi fost corect proiectate și construite, să îndeplinească cerințele esențiale prevăzute la articolul 3 din această directivă în cazul în care aceste lucrări fac obiectul unei reglementări care să conțină astfel de cerințe.

56 În acest scop și după cum s-a amintit la punctul 39 din prezenta hotărâre, legiuitorul Uniunii a instituit un mecanism de prezumare a îndeplinirii condițiilor de utilizare în temeiul căruia un produs care îndeplinește cerințele esențiale prevăzute la articolul 3 din Directiva 89/106 și concretizate într-un standard armonizat dispune, conform articolului 6 alineatul (1) din această directivă, interpretat în lumina celui de al doisprezecelea considerent al acesteia, de posibilitatea de circula, de a fi introdus pe piață și de a fi utilizat în mod liber pe teritoriul tuturor statelor membre.

57 Rezultă de aici că o asemenea prezumție de conformitate urmărește numai să permită unui produs pentru construcții care îndeplinește condițiile stabilite printr-un standard armonizat să circule în mod liber în cadrul Uniunii.

58 Astfel, pentru aceleași motive ca cele evocate la punctul 51 din prezenta hotărâre, Directiva 89/106 nu poate fi interpretată în sensul că armonizează norme de drept intern, eventual implicite, aplicabile contractelor de vânzare a produselor pentru construcții.

59 În consecință, prezumția îndeplinirii condițiilor de utilizare prevăzută la articolul 4 alineatul (2) din Directiva 89/106, interpretat în lumina celui de al doisprezecelea considerent al acesteia, nu se poate impune, în cadrul unui litigiu contractual, în vederea aprecierii respectării de către una dintre părțile la contract a unei cerințe naționale de natură contractuală.

60 Ținând seama de răspunsul dat la prima parte a acestei a treia întrebări, nu este necesar să se răspundă la a doua parte a acesteia.

61 Având în vedere ceea ce precedă, este necesar să se răspundă la a treia întrebare că articolul 4 alineatul (2) din Directiva 89/106, citit în lumina celui de al doisprezecelea considerent al acesteia, trebuie să fie interpretat în sensul că prezumția de îndeplinire a condițiilor de utilizare de un produs pentru construcții fabricat conform unui standard armonizat nu se impune instanței naționale în vederea stabilirii caracterului vandabil sau a caracterului adecvat scopului unui asemenea produs, în cazul în care o reglementare națională cu caracter general care reglementează vânzarea de bunuri, precum cea în discuție în litigiul principal, impune ca un produs pentru construcții să prezinte astfel de caracteristici.

Cu privire la a patra și la a cincea întrebare

62 Întrucât a patra și a cincea întrebare au fost adresate de instanța de trimitere numai în ipoteza în care răspunsul dat la prima întrebare litera a) și la a treia întrebare ar fi afirmativ, nu este necesar să se răspundă la acestea.

Cu privire la a doua întrebare

63 Prin intermediul celei de a doua întrebări formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 punctul 11 din Directiva 98/34 trebuie interpretat în sensul că, în cadrul unui litigiu între doi particulari cu privire la drepturi și obligații de natură contractuală, o instanță națională este obligată să nu aplice o reglementare națională precum cea relevantă în cauza principală, care prevede, cu excluderea voinței în sens contrar a părților, condiții contractuale implicite privind caracterul vandabil și îndeplinirea condițiilor de utilizare sau calitatea produselor vândute, pentru motivul că această reglementare constituie o „reglementare tehnică” în sensul articolului 1 punctul 11 din această directivă, care nu a făcut obiectul unei notificări a Comisiei de către statul membru, conform articolului 8 alineatul (1) din directiva menționată.

64 Cu titlu introductiv, trebuie amintit, după cum a arătat în mod întemeiat instanța de trimitere, că, potrivit unei jurisprudențe constante, inaplicabilitatea unei reglementări tehnice naționale care nu a fost notificată conform articolului 8 din Directiva 98/34 poate fi invocată în cadrul unui litigiu între particulari (a se vedea Hotărârea din 30 aprilie 1996, CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172, punctul 54, și Hotărârea din 26 septembrie 2000, Unilever, C-443/98, EU:C:2000:496, punctele 40-43, 48 și 49).

65 În prealabil, trebuie totuși să se verifice dacă reglementarea în discuție în litigiul principal constituie efectiv o „reglementare tehnică” în sensul articolului 1 punctul 11 din această directivă.

66 Reiese din această dispoziție că noțiunea „reglementare tehnică” se împarte în trei categorii, și anume, în primul rând, „specificația tehnică” în sensul articolului 1 punctul 3 din Directiva 98/34, în al doilea rând, „alte cerințe”, astfel cum sunt definite la articolul 1 punctul 4 din această directivă, și, în al treilea rând, interzicerea fabricării, importului, comercializării sau utilizării unui produs, prevăzută la articolul 1 punctul 11 din aceeași directivă (Hotărârea din 10 iulie 2014, Ivansson și alții, C-307/13, EU:C:2014:2058, punctul 16, precum și jurisprudența citată).

67 În speță, rezultă, în primul rând, că dispoziții precum cele în discuție în litigiul principal, fie prin ele însele, fie potrivit interpretării care le este dată de instanțele irlandeze, nu intră sub incidența noțiunii „specificații tehnice”, în sensul articolului 1 punctul 3 din Directiva 98/34. Astfel, această noțiune privește exclusiv măsurile naționale care se referă la produs sau la ambalajul acestuia ca atare și stabilesc, prin urmare, una dintre caracteristicile impuse unui produs (Hotărârea din 10 iulie 2014, Ivansson și alții, C-307/13, EU:C:2014:2058, punctul 19, precum și jurisprudența citată). Or, situația este evident diferită în cazul unei cerințe care se aplică în mod general vânzării oricărui produs, în lipsa voinței în sens contrar a părților.

68 În al doilea rând și pentru același motiv, astfel de dispoziții nu pot fi calificate drept „alte cerințe”, în sensul articolului 1 punctul 4 din Directiva 98/34.

69 În această privință, Curtea a precizat că, pentru a fi calificate drept „alte cerințe”, în sensul acestei dispoziții, măsurile naționale în cauză trebuie să constituie condiții care pot influența semnificativ compoziția, natura sau comercializarea produsului în cauză, fiind stabilit că prescripțiile cu caracter general nu pot constitui astfel de condiții și, prin urmare, nici nu pot fi calificate drept „alte cerințe” (a se vedea Hotărârea din 10 iulie 2014, Ivansson și alții, C-307/13, EU:C:2014:2058, punctele 26 și 27, precum și jurisprudența citată).

70 În al treilea rând, reglementarea în discuție în litigiul principal nu se încadrează nici în categoria reglementărilor tehnice, menționată la articolul 1 punctul 11 din Directiva 98/34, întrucât, prin faptul că se limitează să prevadă cerințe contractuale implicite, aceasta nu cuprinde nicio interdicție, în sensul acestei directive, privind fie fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs, fie prestarea sau utilizarea unui serviciu sau stabilirea în calitate de prestator de servicii.

71 În consecință, Directiva 98/34 nu este aplicabilă în cazul unor cerințe contractuale implicite precum cele impuse de reglementarea în discuție în litigiul principal.

72 Având în vedere ceea ce precedă, este necesar să se răspundă la a doua întrebare că articolul 1 punctul 11 din Directiva 98/34 trebuie să fie interpretat în sensul că dispozițiile naționale precum cele în discuție în cauza principală, care prevăd, cu excluderea voinței în sens contrar a părților, condiții contractuale implicite privind caracterul vandabil și îndeplinirea condițiilor de utilizare sau calitatea produselor vândute, nu constituie „reglementări tehnice” în sensul acestei dispoziții, ale căror proiecte trebuie să facă obiectul comunicării prealabile prevăzute la articolul 8 alineatul (1) primul paragraf din această directivă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

73 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

1) Articolul 267 primul paragraf TFUE trebuie să fie interpretat în sensul că Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să interpreteze cu titlu preliminar un standard armonizat în sensul articolului 4 alineatul (1) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului din 21 decembrie 1988 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre referitoare la materialele de construcții, astfel cum a fost modificată prin Directiva 93/68/CEE a Consiliului din 22 iulie 1993, și ale cărui referințe au fost publicate de Comisia Europeană în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, seria C.

2) Standardul armonizat EN 13242:2002, intitulat „Agregate din materiale nelegate sau legate hidraulic pentru utilizare în inginerie civilă și în construcții de drumuri”, trebuie să fie interpretat în sensul că nu creează obligații pentru instanța națională sesizată cu soluționarea unui litigiu având ca obiect executarea unui contract de drept privat prin care o parte este obligată să furnizeze un produs pentru construcții conform unui standard național care transpune acest standard armonizat, indiferent dacă este vorba despre modul de stabilire a conformității cu specificațiile contractuale ale unui asemenea produs pentru construcții sau despre momentul în care conformitatea acestuia trebuie să fie stabilită.

3) **Articolul 4 alineatul (2) din Directiva 89/106, astfel cum a fost modificată prin Directiva 93/68, citit în lumina celui de al doisprezecelea considerent al acesteia, trebuie să fie interpretat în sensul că prezumția de îndeplinire a condițiilor de utilizare de un produs pentru construcții fabricat conform unui standard armonizat nu se impune instanței naționale în vederea stabilirii caracterului vandabil sau a caracterului adecvat scopului unui asemenea produs, în cazul în care o reglementare națională cu caracter general care reglementează vânzarea de bunuri, precum cea în discuție în litigiul principal, impune ca un produs pentru construcții să prezinte astfel de caracteristici.**

4) **Articolul 1 punctul 11 din Directiva 98/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul standardelor, reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2006/96/CE a Consiliului din 20 noiembrie 2006, trebuie să fie interpretat în sensul că dispozițiile naționale precum cele în discuție în cauza principală, care prevăd, cu excluderea voinței în sens contrar a părților, condiții contractuale implicite privind caracterul vandabil și îndeplinirea condițiilor de utilizare sau calitatea produselor vândute, nu constituie „reglementări tehnice” în sensul acestei dispoziții, ale căror proiecte trebuie să facă obiectul comunicării prealabile prevăzute la articolul 8 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 98/34, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2006/96.**

Semnături